

Dato 10. august 2020
Saksnr.: 2020032870-4
Saksbehandler Venke Moe
Godkjent av Tone Iglebæk

Saksgang
By- og stedsutviklingsutvalget

Møtedato
20.08.2020

Høringssvar - forslag til endringer i plan- og bygningsloven mv. (regional plan, dispensasjon m.m.)

Forslag til vedtak

1. By- og stedsutviklingsutvalget støtter forslag til endring i plan- og bygningsloven (pbl.) § 8-1 i form av et nytt tredje ledd som gir hjemmel til å gi forskrift om bruk av arealsoner i regional plan med arealdimensjon. En slik hjemmel vil gjøre det mulig å kreve at framstilling av kart til regional plan og regionale planbestemmelser skal følge gjeldende nasjonal fagstandard for slike planer.
2. By- og stedsutviklingsutvalget støtter forslag til endring av pbl. hvor det foreslås et nytt andre ledd i § 12-6 for å presisere at hensynssone for videreføring av uendret reguleringsplan ikke skal brukes i detaljregulering.
3. By- og stedsutviklingsutvalget støtter forslag til endring av pbl. § 19-2 andre ledd som regulerer kommunens adgang til å innvilge dispensasjon fra bestemmelser gitt i eller i medhold av loven. Endringen vil tydeliggjøre at det ikke kan dispenseres hvis hensynet til nasjonale og regionale hensyn blir vesentlig tilsidesatt.
4. By- og stedsutviklingsutvalget støtter forslag til endring av pbl. § 19-2 hvor det med begrunnelse om å styrke hensynet til det kommunale selvstyret foreslås å fjerne kravet i andre ledd andre punktum om at fordelene ved å gi dispensasjon skal være «klart større enn ulempene etter en samlet vurdering».
5. By- og stedsutviklingsutvalget støtter forslag til endring av pbl. § 19-2 hvor det foreslås å oppheve § 19-2 fjerde ledd som har bestemmelser om at statlige og regionale rammer og mål skal tillegges særlig vekt i dispensasjonsvurderingen da denne nå er ivarettatt med de andre endringene.

Sammendrag

Endringer i pbl § 8-1, nytt tredjeledd om regional plan i digitalt format

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår en endring i plan- og bygningsloven (pbl.) § 8-1 i form av et nytt tredje ledd som gir hjemmel til å gi forskrift om bruk av arealsoner i regional plan med arealdimensjon. En slik hjemmel vil gjøre det mulig å kreve at framstilling av kart til regional plan og regionale planbestemmelser skal følge gjeldende nasjonal fagstandard for slike planer.

Endringer i pbl § 12-6 om hensynssoner

Departementet foreslår et nytt andre ledd i § 12-6 for å presisere at hensynssone for videreføring av uendret reguleringsplan ikke skal brukes i detaljregulering.

Endringer i pbl § 19-2 om dispensasjon

Lovendringen tydeliggjør at kommunen skal ivareta nasjonale og regionale hensyn i dispensasjonsvurderingen. Dette er en kodifisering av gjeldende rett, og det er ikke grunn til å anta at lovendringen på dette punkt vil føre til vesentlige endringer i antallet innvilgende dispensasjoner. Lovendringen fører også til at kommunene får større handlingsrom når det gjelder å vurdere fordeler og ulemper ved dispensasjon. Terskelen for dispensasjon blir senket ved at kravet om at fordelene ved å gi dispensasjon må være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering, faller bort. Denne endringen kan føre til en viss økning i antallet innvilgede dispensasjoner. Det er likevel ikke grunn til å anta at det vil bli en vesentlig økning. Som følge av at interesseavveiningen av fordeler og ulemper blir undergitt fritt skjønn, vil fylkesmannens prøving av kommunens vedtak bli innskrenket. Når klageinstansen kompetanse til å overprøve det frie skjønnnet blir begrenset, kan det føre til noe færre klager i saker der uenigheten kun gjelder de skønnsmessige avveiningene av fordeler og ulemper. Endringene vil av samme grunn også kunne føre til færre søksmål mot domstolene.

Departementet foreslår å endre pbl. § 19-2 andre ledd som regulerer kommunens adgang til å innvilge dispensasjon fra bestemmelser gitt i eller i medhold av loven. Det foreslås at hensynet til nasjonale og regionale interesser uttrykkelig skal fremgå av andre ledd første punktum for å understreke viktigheten av at slike hensyn blir hensyntatt i dispensasjonsvurderingen. Endringen vil tydeliggjøre at det ikke kan dispenseres hvis hensynet til nasjonale og regionale hensyn blir vesentlig tilsidesatt.

Videre ønsker departementet å styrke hensynet til det kommunale selvstyret. Departementet mener den beste måten å gjøre dette på er å fjerne kravet i andre ledd andre punktum om at fordelene ved å gi dispensasjon skal være «klart større enn ulempene etter en samlet vurdering». Det foreslås å opprettholde dagens ordning hvor lovens skønnsmessige vurderinger etter første punktum er undergitt rettsanvendelsesskjønn, men endre slik at interesseavveiningen av fordeler og ulemper etter andre punktum skal være undergitt kommunens frie skjønn. Domstolene vil dermed ikke lenger kunne prøve kommunens skønnsutøvelse etter andre punktum, med unntak for tilfeller av myndighetsmisbruk. Fylkesmannen, som klageinstans, vil kunne prøve skjønnnet etter andre punktum, men skal legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved prøvingen, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd tredje punktum. I praksis betyr det at fylkesmannen skal være varsom i sin overprøving av kommunens vektlegging av fordeler og ulemper i dispensasjonssaken. Departementet ønsker gjennom lovendringene å presisere at de fordeler tiltakshaver kan påberope seg ikke skal kunne begrenses til generelle areal- og ressursdisponeringshensyn, men at tiltakshavers interesse i en fornuftig og hensiktsmessig utnyttelse og bruk av egen eiendom, må være relevant og kunne tillegges vekt ved avveiningen av fordeler og ulemper.

Departementet foreslår også å oppheve § 19-2 fjerde ledd som har bestemmelser om at statlige og regionale rammer og mål skal tillegges særlig vekt i dispensasjonsvurderingen. Departementet mener bestemmelsen er unødvendig og også begrenser det lokale selvstyret i unødvendig grad når nasjonale og regionale interesser blir uttrykkelig nevnt i § 19-2 andre ledd første punktum, og det blir tydeliggjort at

dispensasjon ikke kan innvilges hvis det vil føre til at slike hensyn blir vesentlig tilsidesatt.

Mindre rettinger av feil i lov om eigedsregistrering (Matrikkellova)

Departementet foreslår to mindre rettinger av feil i matrikkellova §§ 35 femte ledd og 38 fjerde ledd. Sistnevnte endringer ansees som formaliteter.

Ragnar Evensen
Byutviklingsdirektør
Sign.

Venke Moe
Plan- og bygningssjef
Sign.

Dokumentet er godkjent elektronisk og gyldig uten underskrift

Vedlegg:
Høringsbrev.pdf
Høringsnotat.pdf
Liste over høringsinstanser.pdf